

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2014 m. lapkričio 5 d.¹

Byla C-477/13

**Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer
prieš
Hans Angerer**

(Bundesverwaltungsgericht (Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Asmenų judėjimo laisvė — Įsisteigimo laisvė — Direktyva 2005/36/EB — Profesinių kvalifikacijų pripažinimas — Galimybė verstis architekto profesija — Atvykėlis, turintis diplomą, nenurodytą Direktyvos 2005/36/EB V priedo 5.7 punkte — 10 straipsnis — Sąvokos „specifinės ir išskirtinės priežastys“ reikšmė — Sąvoka „architektas“

Įvadas

1. 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo² 10 straipsnyje nustatyta bendrosios rengimo įrodymų pripažinimo sistemos taikymo sritis. Šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo pirmą kartą klausama, kaip reikia aiškinti įvairias minėto straipsnio sąvokas ir koks yra jų norminis turinys. *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) (Vokietija), nagrinėjantis kasacinį skundą teisės klausimu, nori sužinoti, ar du žemesnės instancijos teismai šioje byloje pateikė teisingą aiškinimą.

2. Šios bylos šalys yra H. Angerer, įgijęs „planavimą ir techninius apskaičiavimus atliekančio statybos meistro“ (vokiečių k. „planender Baumeister“) kvalifikaciją Austrijoje, ir *Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer* (Bavarijos architektų rūmų registracijos komitetas, toliau – Registracijos komitetas). H. Angerer nori, kad jį įrašytų į Bavarijos architektų sąrašą, o Registracijos komitetas atsisako tai padaryti.

3. Nagrinėjama byla susijusi ne su tuo, ar H. Angerer atitinka esminius kriterijus pagal Direktyvą 2005/36, leidžiančius jam dirbti architektu Vokietijoje. Joje kyla vienintelis klausimas, ar Vokietijos institucijos ir teismai gali taikyti Direktyvoje 2005/36 numatytą bendrąją rengimo įrodymų pripažinimo sistemą nagrinėjamam atvejui, o gal pagal Direktyvos 2005/36 10 straipsnio nuostatas jiems galėtų būti neleidžiama to daryti.

4. Mano vertinimu, Vokietijos institucijos ir teismai gali taikyti šią Direktyvos 2005/36 dalį. Siūlau Teisingumo Teismui aiškinti Direktyvą 2005/36 pagal vidaus rinkos logiką ir pagrindines Sutarties nuostatas dėl įsisteigimo laisvės.

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — OL L 255, p. 22.

Teisinis pagrindas

Europos Sąjungos teisė

5. Direktyva 2005/36 padalyta į šešias antraštines dalis: Bendrosios nuostatos (I), Laisvas paslaugų teikimas (II), Įsisteigimo laisvė (III), Išsamios užsiėmimo profesija taisyklės (IV), Administracinis bendradarbiavimas ir atsakomybė piliečiams už įgyvendinimą (V) ir Kitos nuostatos (VI).

6. III antraštinėje dalyje, susijusioje su įsisteigimo laisve, yra keturi skyriai: Rengimo įrodymo pripažinimo bendroji sistema (I), Profesinės patirties pripažinimas (II), Pripažinimas remiantis būtiniausių rengimo reikalavimų derinimu (III) ir Bendrosios nuostatos dėl įsisteigimo (IV).

7. Direktyvos 2005/36 10 straipsnis, kuris yra III antraštinės dalies I skyriuje, suformuluotas taip:

Šis skyrius taikomas visoms profesijoms, kurių nereglamentuoja šios antraštinės dalies II ir III skyriai, toliau nurodytais atvejais, kai pareiškėjas dėl specifinių ir išskirtinių priežasčių neatitinka tuose skyriuose nustatytų reikalavimų:

- a) IV priede išvardyti veiklai, kai atvykusysis neatitinka 17, 18 ir 19 straipsnių reikalavimų;
- b) kai atvykę pagrindinį rengimą baigę gydytojai, gydytojai specialistai, bendrosios praktikos slaugytojai, gydytojai odontologai, veterinarijos gydytojai, akušeriai, vaistininkai ir architektai neatitinka 23, 27, 33, 37, 39, 43 ir 49 straipsniuose nurodytos veiksmingos ir teisėtos profesinės praktikos reikalavimų;
- c) kai atvykę architektai turi formalios kvalifikacijos įrodymą, nenurodytą V priedo 5.7 punkto sąraše;
- d) nepažeidžiant 21 straipsnio 1 dalies, 23 ir 27 straipsnio, gydytojams, bendrosios praktikos slaugytojams, gydytojams odontologams, veterinarijos gydytojams, akušeriams, vaistininkams ir architektams, turintiems specialisto formalios kvalifikacijos įrodymą, kurie baigė rengimą, leidžiantį įgyti V priedo 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 ir 5.7.1 punktų sąrašuose nurodytą profesinį vardą, ir vien tik atitinkamai specialybei pripažinti;
- e) kai atvykę bendrosios praktikos slaugytojai ir slaugytojai specialistai, turintys specialisto formalios kvalifikacijos įrodymą, kurie yra rengiami, kad įgytų V priedo 5.2.2 punkto sąraše nurodytą profesinį vardą, siekia pripažinimo kitoje valstybėje narėje, kur atitinkama profesine veikla užsiima slaugytojai specialistai, nebaigę bendrosios praktikos slaugytojo rengimo;
- f) kai atvykę slaugytojai specialistai, nebaigę bendrosios praktikos slaugytojo rengimo, siekia pripažinimo kitoje valstybėje narėje, kur atitinkama profesine veikla užsiima bendrosios praktikos slaugytojai, slaugytojai specialistai, nebaigę bendrosios praktikos slaugytojo rengimo, arba slaugytojai specialistai, turintys specialisto formalios kvalifikacijos įrodymą, kurie yra rengiami, kad įgytų V priedo 5.2.2 punkto sąraše nurodytą profesinį vardą;
- g) 3 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantiems atvykusiesiems.“

Vokietijos teisė

8. Vokietijoje architektų veiklą teisiškai reglamentuoja federalinės žemės (vokiečių k. *Länder*) (Pagrindinio įstatymo (*Grundgesetz*) 70 straipsnio 1 dalis). Tinkamumo ir įrašymo į Bavarijos architektų rūmų architektų sąrašą reikalavimai įtvirtinti Bavarijos architektų rūmų ir Bavarijos statybos inžinierių rūmų įstatymo (*Gesetz über die Bayerische Architektenkammer und die Bayerische Ingenieurekammer-Bau* (GVBl. p. 308)), pastarąjį kartą iš dalies keisto 2012 m. gruodžio 11 d. įstatymu (GVBl. p. 633) (toliau – *BauKaG*), 4 straipsnyje. Jame nurodyta:

„(1) Architektų sąrašą tvarko architektų rūmai.

(2) Į architektų sąrašą įrašoma prašymu asmens, kuris:

1. turi gyvenamąją vietą, veiklos vietą arba vykdo pagrindinę savo profesinės veiklos dalį Bavarijoje,
2. sėkmingai baigė (išlaikė galutinį egzaminą):
 - a) bent ketverių metų trukmės architektūros srities dienas studijas, susijusias su 3 straipsnio 1 dalyje numatyta disciplina (pastatų inžinerija), arba
 - b) bent trejų metų trukmės dienas interjero ar kraštovaizdžio architektūros studijas, susijusias su 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytomis disciplinomis, Vokietijos universitete, Vokietijos viešojoje ar valstybės pripažintoje inžinierių mokykloje (vokiečių k. *Akademie*) ar joms lygiavertėje Vokietijos mokymo įstaigoje ir
3. po studijų ne trumpiau kaip dvejus metus vykdė atitinkamos srities praktinę veiklą.

Į reikalaujamą praktinės veiklos laikotarpį turi būti įskaičiuojamos architektų rūmų rengiamos profesinės kvalifikacijos kėlimo ir papildomo profesinio rengimo programos, susijusios su techninio ir ekonominio planavimo ir statybos teisės sritimis.

<...>

(4) 2 dalies 2 punkto a papunktyje nurodytą reikalavimą taip pat atitinka tas asmuo, kuris gali pateikti lygiaverčių įrodymų, kad sėkmingai baigė studijas užsienio universitete ar kitoje užsienio mokslo įstaigoje. Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos ekonominės erdvės susitarimo šalių piliečių kvalifikacijos įrodymai laikomi lygiaverčiais oficialios kvalifikacijos įrodymais, nustatytais ar pripažintais pakankamais pagal 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, p. 22, klaidų ištaisymas OL L 271, 2007, p. 18, OL L 93, 2008, p. 28, OL L 33, 2009, p. 49), pastarąjį kartą iš dalies pakeistos 2012 m. liepos 11 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 623/2012 (OL L 180, p. 9), 21, 46 ir 47 straipsnius ir šios direktyvos V priedo 5.7.1 punktą, ir įrodymais, nustatytais Direktyvos 2005/36/EB 23 ir 49 straipsniuose kartu su šios direktyvos VI priedo 6 punktu <...>

(5) 2 dalies pirmame sakinyje, 2 punkto a papunktyje ir 3 punkte nustatyti reikalavimai taip pat įvykdyti, jei Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies pilietis dėl specifinių ir išskirtinių priežasčių, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2005/36/EB, 10 straipsnio b, c, d ir g punktus, neatitinka reikalavimų, susijusių su kvalifikacijos įrodymų pripažinimu remiantis būtinausių rengimo reikalavimų derinimu, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2005/36/EB, ir, be to, jei įvykdyti Direktyvos 2005/36/EB 13 straipsnyje nustatyti reikalavimai; šiuo atveju pagal Direktyvos 2005/36/EB 12 straipsnį rengimo kursai vertinami vienodai <...> Pirmas sakinyje *mutatis mutandis* taikomas asmenims, kuriems buvo leista naudotis architekto profesiniu vardu pagal

įstatymą, kuris Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies kompetentingai institucijai suteikia teisę suteikti tą profesinį vardą Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies piliečiams, kurie išsiskiria savo architektūros srities darbo kokybe.

<...>“

Faktinės aplinkybės, procesas ir pateikti prejudiciniai klausimai

9. H. Angerer, Vokietijos pilietis, turintis gyvenamąją vietą Vokietijoje ir Austrijoje, nuo 2007 m. kovo 1 d. Austrijoje dirba kaip „planender Baumeister“, išlaikęs atitinkamą kvalifikacinį egzaminą pagal Austrijos teisę.

10. Turėdamas „planender Baumeister“ kvalifikaciją, Austrijoje jis negali dirbti architektu.

11. Be to, Vokietijoje nėra „planender Baumeister“ kvalifikacijos.

12. 2008 m. balandžio 25 d. H. Angerer Bavarijoje pateikė prašymą įrašyti jį į architektų sąrašą pagal *BauKaG* 4 straipsnį. 2008 m. birželio 11 d.³ jis savo prašymą pakeitė prašymu įrašyti jį užsienio paslaugų teikėjų sąrašą pagal *BauKaG* 2 straipsnį⁴. 2009 m. birželio 18 d. sprendimu Registracijos komitetas atmetė šį prašymą.

13. H. Angerer ginčijo tokį sprendimą atmesti jo prašymą *Bayerisches Verwaltungsgericht München* (Bavarijos administracinis teismas, Miunchenas). Tas teismas 2009 m. rugsėjo 22 d. sprendimu panaikino 2009 m. birželio 18 d. sprendimą dėl atmetimo ir įpareigojo Registracijos komitetą įrašyti H. Angerer į užsienio paslaugų teikėjų sąrašą pagal *BauKaG* 2 straipsnį.

14. Registracijos komitetas apskundė tokį sprendimą *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos aukštesnysis administracinis teismas). Apeliaciniame procese teismo siūlymu ir Registracijos komitetui sutikus H. Angerer pakeitė savo ankstesnį reikalavimą reikalavimu įtraukti jį į architektų sąrašą.

15. Apeliacinis teismas 2011 m. rugsėjo 20 d. sprendimu patenkino šį pakeistą reikalavimą ir atmetė Registracijos komiteto skundą, nustatęs sąlygą, kad šis komitetas privalo priimti teigiamą sprendimą dėl pareiškėjo įrašymo į architektų sąrašą kaip laisvai samdomo architekto (pastatų inžinerija). Savo motyvuose teismas nurodo, kad prašomo įrašymo į architektų sąrašą reikalavimai pagal *BauKaG* 4 straipsnio 5 dalį, aiškinamą kartu su joje nurodytomis taisyklėmis, įtvirtintomis Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkte, 11 ir 13 straipsniuose, yra tenkinami.

16. Registracijos komitetas apskundė tokį sprendimą teisės klausimu (vokiečių k. *Revision*) *Bundesverwaltungsgericht*. Jis prašo pakeisti 2011 m. rugsėjo 20 d. Bavarijos aukštesniojo administracinio teismo sprendimą ir 2009 m. rugsėjo 22 d. Bavarijos administracinio teismo (Miunchenas) sprendimą ir atmesti ieškinį.

3 — Žr. 2009 m. rugsėjo 22 d. *Bayerisches Verwaltungsgericht München* sprendimą M 16 K 09.3302, p. 2.

4 — H. Angerer pakeitė šį prašymą susisiekęs su Registracijos komitetu, pastarajam nurodžius, kad H. Angerer neatitinka įrašymo į architektų sąrašus reikalavimų, žr. 2011 m. rugsėjo 20 d. *Verwaltungsgerichtshof Bayern* sprendimo 22 B 10.2360 15 punktą, skelbiamą adresu <http://openjur.de/u/493661.html>.

17. *Bundesverwaltungsgericht* laikosi nuomonės, kad jo nagrinėjamam ginčui išspręsti reikia išaiškinti Direktyvą 2005/36. 2013 m. liepos 10 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2013 m. rugsėjo 5 d., jis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1) a) Ar „specifinės ir išskirtinės priežastys“, kaip jos suprantamos pagal direktyvos 10 straipsnį, yra tos aplinkybės, kurios apibrėžiamos toliau nurodytais atvejais (a–g punktai), ar, be šių aplinkybių, dar turi būti „specifinių ir išskirtinių priežasčių“, dėl kurių pareiškėjas neatitinka direktyvos III antraštinės dalies II ir III skyriuose nustatytų reikalavimų?
- b) Koks turi būti „specifinių ir išskirtinių priežasčių“ pobūdis pastaruoju atveju? Ar tai turi būti asmeninės, pavyzdžiui, su asmens biografija susijusios priežastys, dėl kurių atvykęs darbuotojas išimtiniais atvejais neatitinka direktyvos III antraštinės dalies III skyriuje nustatytų savaiminio kvalifikacijos pripažinimo reikalavimų?
- 2) a) Ar architekto sąvoka, kaip ji suprantama pagal direktyvos 10 straipsnio c punktą, reiškia, kad, be techninio pobūdžio veiklos, susijusios su statinių projektavimu, statybos priežiūra ir faktine statyba, atvykęs darbuotojas kilmės valstybėje narėje taip pat užsiėmė meninio projektavimo, miestų planavimo, statybos ekonomikos ir prirėikus paminklosaugos veikla arba galėjo užsiimti šia veikla baigęs mokslus, jei taip, kokių mastu?
- b) Ar architekto sąvoka, kaip ji suprantama pagal direktyvos 10 straipsnio c punktą, reiškia, kad atvykęs darbuotojas turi turėti universitetinio lygio išsilavinimą, kuris iš esmės orientuotas į architektūrą, t. y. kad, be techninių klausimų, susijusių su statinių projektavimu, statybos priežiūra ir statyba, į architektūrą taip pat įtraukiami su meniniu projektavimu, miestų planavimu, statybos ekonomika ir prirėikus su paminklosauga susiję klausimai, jei taip, kokių mastu?
- c) i) Ar a ir b punktuose nurodytais atvejais svarbu, kaip profesinis vardas „architektas“ paprastai vartojamas kitose valstybėse narėse (direktyvos 48 straipsnio 1 dalis)?
- ii) Gal pakanka nustatyti, kaip profesinis vardas „architektas“ paprastai vartojamas kilmės valstybėje narėje ir priimančiojoje valstybėje narėje?
- iii) Ar iš direktyvos 46 straipsnio 1 dalies antros pastraipos galima nustatyti veiklos, susijusios su Europos Sąjungos teritorijoje paprastai vartojamu profesiniu vardu „architektas“, rūšis?“

18. Rašytines pastabas pateikė pagrindinės bylos šalys, taip pat *Landesanwaltschaft Bayern*, Vokietijos, Nyderlandų, Rumunijos vyriausybės ir Komisija. Pagrindinės bylos šalys, taip pat *Landesanwaltschaft Bayern*, Vokietijos vyriausybė ir Komisija per 2014 m. liepos 9 d. posėdį taip pat pateikė žodines pastabas.

Vertinimas

Pirminės pastabos

Direktyva 2005/36

19. Atitinkamos Direktyvos 2005/36 nuostatos jau buvo nurodytos pirmiau. Manau, norint suprasti tai, apie ką kalbama šioje byloje (ir apie ką nekalbama), reikia bendrais bruožais aptarti direktyvoje numatytas skirtingas profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemas.

20. 2005 m. birželio 6 d. Europos Sąjungos Taryba kvalifikuota balsų dauguma⁵ priėmė Direktyvą 2005/36. Ji grindžiama konkrečiais Sutartyje numatytais vidaus rinkos teisiniais pagrindais⁶. Ja panaikinama 15 ankstesnių profesinių kvalifikacijų pripažinimo srities direktyvų⁷, jų nuostatos pertvarkomos ir racionalizuojamos, standartizuojant taikytinus principus⁸. Direktyvos 2005/36 III antraštinėje dalyje numatytos trys pripažinimo sistemos: savaiminis pripažinimas profesijų, kurių minimalios rengimo sąlygos yra suderintos (III skyrius) (toliau – savaiminė sistema); pripažinimas pagal tam tikros profesinės veiklos profesinę patirtį (II skyrius) ir bendroji sistema, taikoma kitoms reguliuojamoms profesijoms ir profesijoms, kurioms netaikomi II ir III skyriai ar kurių atveju, taikant Direktyvos 2005/36 10 straipsnį, pareiškėjas neatitinka II ir III skyriuose (I skyrius) nustatytų sąlygų (toliau – bendroji sistema).

21. Šioje byloje savaiminę ir bendrąją sistemas reikėtų apibūdinti išsamiau.

22. Direktyvos 2005/36 III antraštinės dalies III skyriuje iš esmės įtvirtintas vertikalusis derinimo metodas pagal kiekvieną profesiją, taikomas tam tikroms konkrečiai išvardytoms profesijoms, pvz., architektams⁹. Šio skyriaus principas yra aiškus: jeigu asmuo turi direktyvos V priede nurodytą oficialią kvalifikaciją ir jeigu tenkinami tam tikri būtiniausi reikalavimai, valstybė narė turi pripažinti oficialios kvalifikacijos įrodymus ir, kad suteiktų galimybę užsiimti šia profesine veikla ir ją vykdyti savo teritorijoje, teikti tokiems oficialios kvalifikacijos įrodymams tokią pačią galią kaip oficialios kvalifikacijos įrodymams, kuriuos ji pati išduoda. Taigi asmuo, norintis užsiimti architekto profesija, pagal Direktyvos 2005/36 21 straipsnį turi turėti direktyvos V priedo 5.7 punkte nurodytą oficialią kvalifikaciją ir privalo tenkinti būtiniausias rengimo sąlygas, nurodytas direktyvos 46 straipsnyje. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad, taikant Direktyvos 2005/36 21, 46 ir 49 straipsniuose numatytą savaiminio pripažinimo sistemą, kiek tai susiję su architekto profesija, valstybėms narėms nepaliekama jokios diskrecijos¹⁰. Todėl pripažinimas pagal III antraštinės dalies III skyrių yra savaiminis. Jeigu asmuo atitinka kriterijus, valstybės narės neturi kito pasirinkimo, kaip tik leisti jam užsiimti atitinkama profesija.

23. Direktyvos 2005/36 III antraštinės dalies I skyriuje nustatoma bendroji sistema, sukurta pagal ankstesnes bendrąsias direktyvas¹¹ kaip atsarginė priemonė¹². Pagal bendrą taisyklę ji taikoma tik toms profesijoms, kurioms netaikoma savaiminė sistema, kaip galima spręsti iš Direktyvos 2005/36 10 straipsnio. Šios taisyklės išimtis nustatyta 10 straipsnyje – jame nurodyta, kad bendroji sistema taikoma įvairiais atvejais, kai pareiškėjas „dėl specifinių ir išskirtinių priežasčių“ neatitinka III antraštinės dalies II ir III skyriuose nustatytų sąlygų. Esminiai bendrosios sistemos reikalavimai nustatyti direktyvos 11 ir paskesniuose straipsniuose.

5 — Žr. 2005 m. birželio 6 d. Tarybos pranešimą spaudai (9775/05 (Presse 137)), skelbiamą adresu http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/85121.pdf. Direktyva buvo priimta vokiečių ir graikų delegacijoms balsavus prieš ją. Liuksemburgas susilaikė.

6 — EB 40 straipsnis (dabar – SESV 46 straipsnis) – darbuotojų judėjimo laisvė, EB 47 straipsnis (dabar – SESV 53 straipsnis) – įsisteigimo teisė ir EB 55 straipsnis (dabar – SESV 62 straipsnis) – laisvė teikti paslaugas.

7 — Žr. Direktyvos 2005/36 62 straipsnį.

8 — Žr. Direktyvos 2005/36 9 konstatuojamąją dalį.

9 — Direktyvoje daugiau ar mažiau išlaikoma buvusi teisinė padėtis, kartu panaikinant 1985 m. birželio 10 d. Tarybos direktyvą 85/384/EEB dėl architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas (OL L 223, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 118).

10 — Žr. Sprendimą *Ordre des architectes* (C-365/13, EU:C:2014:280, 24 punktas).

11 — Devintojo dešimtmečio viduryje ėmusi politiška iš naujo kurti bendrąją ir vidaus rinką, sritims, kurioms nebuvo taikomas šis vertikalusis metodas, buvo pradėtas taikyti bendras horizontalusis metodas, kuriuo nustatomos bendros pripažinimo gairės. Žr. direktyvas 89/48/EEB, 92/51/EEB ir 1999/42/EB. Šių direktyvų kilmė aprašyta 1985 m. birželio 14 d. Komisijos baltojoje knygoje Europos Vadovų Tarybai „Baigimas kurti vidaus rinką“ COM(85) 310, 93 punktas.

12 — Žr. C. Barnard „The substantive law of the EU. The four freedoms“, Oxford University Press, 4-asis leid., 2013, p. 320.

Su pateiktais klausimais susijusios faktinės ir teisinės aplinkybės

24. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikti klausimai tik dėl tam tikrų Direktyvos 2005/36 10 straipsnio sąvokų išaiškinimo. Derėtų pabrėžti du aspektus.

25. Pirma, Vokietijos teismuose neginčijama, kad H. Angerer neatitinka savaiminio pripažinimo reikalavimų. Jis neturi Direktyvos 2005/36 V priedo 5.7 punkte nurodyto diplomo, o tai reiškia, kad pagal savaiminio pripažinimo principą jis negali tikėtis, jog Bavarijos institucijos įtrauks jį į Bavarijos architektų sąrašą¹³. Todėl Teisingumo Teismo neprašoma aiškinti savaiminės sistemos nuostatų¹⁴.

26. Antra, Vokietijos pirmosios ir antrosios instancijos administraciniai teismai nustatė, kad H. Angerer atitinka esminius bendrosios sistemos reikalavimus¹⁵. Atrodo, kad *Bundesverwaltungsgericht*, kuriame yra pareikštas kasacinis skundas teisės klausimu (*Revision*), nekvestionuoja šios išvados. Todėl Teisingumo Teismo neprašoma aiškinti nuostatų, susijusių su esminiais bendrosios sistemos reikalavimais. Visų pirma Teisingumo Teismas per šią prejudicinio sprendimo procedūrą neturi nustatyti, ar Vokietijos institucijos pagal Direktyvos 2005/36 11 ir paskesnių straipsnių sąlygas turi pripažinti H. Angerer pagal Austrijos teisę turimą „planender Baumeister“ kvalifikaciją ir jo profesinę patirtį, kad jis galėtų užsiimti architekto profesija Vokietijoje.

27. Vienintelis dalykas, kurį norėtų sužinoti *Bundesverwaltungsgericht*, yra tas, ar Direktyvos 2005/36 10 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį nacionalinėms institucijoms draudžiama nagrinėjama atvejui taikyti bendrąją sistemą.

Pirmasis klausimas. Direktyvos 2005/36 10 straipsnio frazės „specifinės ir išskirtinės priežastys“ aiškinimas

28. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti Direktyvos 2005/36 10 straipsnio frazę „specifinės ir išskirtinės priežastys“. Jis norėtų sužinoti, ar šio straipsnio a–g punktuose išvardyti atvejai tėra „specifinės ir išskirtinės priežastys“, o gal ši frazė turi papildomą norminę reikšmę. Kitaip tariant, jis prašo išaiškinti, ar nacionalinės institucijos gali vertinti, ar H. Angerer oficiali „planender Baumeister“ kvalifikacija ir jo profesinė patirtis pagal Direktyvos 2005/36 11 ir paskesnius straipsnius gali lemti galimybę užsiimti architekto profesija Vokietijoje, o gal, prieš vertindamos jo oficialią kvalifikaciją, nacionalinės institucijos pirmiausia turi patikrinti, ar yra „specifinių ir išskirtinių priežasčių“, dėl kurių H. Angerer neturi oficialios architekto kvalifikacijos Austrijoje įrodymų.

13 — Kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 2012 m. gruodžio 18 d., t. y. kai byla dar buvo nagrinėjama prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, H. Angerer taip pat įgijo akademinį *Diplom-Ingenieur* laipsnį civilinės inžinerijos (pastatų inžinerijos) srityje *Fachhochschule (FH)* prie *Hochschule für Technik, Wirtschaft und Kultur (HTWK) Leipzig* (Leipcigo taikomųjų mokslų aukštoji mokykla). Šioje byloje nekyla klausimas dėl to, ar civilinės inžinerijos srityje įgytas laipsnis leistų H. Angerer pasinaudoti savaimine sistema. Šalys tai patvirtino ir per posėdį. Šiuo klausimu reikėtų pažymėti tik tai, kad šis laipsnis nėra nurodytas Direktyvos 2005/36 V priedo 5.7 punkte. Todėl klausimas, ar „Bauingenieur“ profesija vis dėlto priskiriama prie savaiminės sistemos (atrodo, kad tokios nuomonės laikosi W. Kluth / F. Rieger „Die neue EU-Berufsanerkennungsrichtlinie – Regelungsgehalt und Auswirkungen für Berufsangehörige und Berufsorganisationen“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2005, p. 486–492, visų pirma p. 488), neturi reikšmės šioje byloje.

14 — Direktyvos 2005/36 21 ir paskesni straipsniai ir 46 bei paskesni straipsniai.

15 — Direktyvos 2005/36 11 ir paskesni straipsniai. Šiuo atžvilgiu *Verwaltungsgerichtshof Bayern*, patvirtindamas *Verwaltungsgericht München* sprendimą, jau yra nustatęs, kad 13 straipsnio 3 dalies, siejamos su Direktyvos 2005/36 11 straipsnio c punktu, sąlygos tenkinamos, žr. 2011 m. rugsėjo 20 d. sprendimo 22 B 10.2360 33 punktą, skelbiamą adresu <http://openjur.de/u/493661.html>.

Direktyvos 2005/36 10 straipsnio pažodinis ir sisteminis aiškinimas

29. Kaip jau minėta, pagal 10 straipsnį bendroji rengimo įrodymų pripažinimo sistema taikoma visoms profesijoms, nepatenkančioms į III antraštinės dalies (Įsisteigimo laisvė) II ir III skyrius, ir toliau nurodytais atvejais, kai pareiškėjas *dėl specifinių ir išskirtinių priežasčių* neatitinka tuose skyriuose nustatytų sąlygų. „Toliau nurodyti atvejai“ išvardyti a–g punktuose.

30. Šių punktų pobūdis skiriasi. Taigi a ir b punktai susiję su profesine patirtimi ar praktika, o c, d, e ir f punktai – su konkrečiomis oficialiomis kvalifikacijomis. Punkto g pobūdis visiškai kitoks – jis susijęs su atvykėliais, kurie kvalifikaciją įgijo trečiojoje šalyje.

31. Kadangi frazė „specifinės ir išskirtinės priežastys“ yra pačioje 10 straipsnio pradžioje, t. y. prieš išvardijant a–g punktus¹⁶, manyčiau, kad ši frazė kiekvienam iš toliau išvardytų a–g punktų turėtų turėti tokią pat reikšmę. Kitaip teisės aktų leidėjas būtų turėjęs kiekvienam iš a–g punktų pateikti papildomą konkretiems kiekvieno punkto tikslams pritaikytą formuluotę.

32. Ši išvada suponuoja klausimą, ar Direktyvos 2005/36 10 straipsnio a–g punktai savaime yra bendrosios sistemos taikymo priežastys, o gal turi būti papildomų priežasčių?

33. Panagrinėkime sąvoką „priežastis“ atidžiau. *Oxford Advanced Learner's Dictionary* ši sąvoka apibrėžiama taip: „cause or an explanation for something that has happened or that somebody has done“ (įvykio ar kažkieno atlikto veiksmo motyvas arba paaiškinimas)¹⁷. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary* pateikiama panaši apibrėžtis: „the cause of an event or situation or something that provides an excuse or explanation“ (įvykio ar situacijos motyvas arba kažkas, kas pateikia pateisinimą ar paaiškinimą)¹⁸. Man atrodo, kad svarbiausias šiose apibrėžtyse yra paaiškinimo elementas. „Priežastis“ savaime suponuoja paaiškinimą.

34. Pirmą kartą skaitant 10 straipsnio tekstą gali kilti noras daryti prielaidą, kad frazei „specifinės ir išskirtinės priežastys“ reikalingi papildomi elementai, pvz., paaiškinimas, kodėl 10 straipsnio a–g punktuose nurodytais atvejais II ir III skyriuose nustatytos sąlygos nėra tenkinamos. Iš tiesų, aiškinant griežtai pažodžiui, vargu ar a–g punktus galima laikyti „priežastimis“¹⁹. Kalbant apie architektus, c punkte reikėtų paaiškinimo, kodėl aptariamam asmuo turi V priedo 5.7 punkte nenurodytos oficialios kvalifikacijos įrodymų²⁰.

35. Tokį aiškinimą yra linkęs pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jo nuomone, kiek tai susiję su architektais, turi būti tenkinamos dvi kumuliacinės sąlygos: pirma, pareiškėjas turi V priedo 5.7 punkte nenurodytos oficialios kvalifikacijos įrodymų ir, antra, taip yra dėl „specifinių ir išskirtinių priežasčių“.

36. Vis dėlto tokie motyvai manęs neįtikina.

37. Jeigu galima daryti prielaidą, kad žodžiai „specifinės ir išskirtinės priežastys“ turi tą pačią reikšmę a–g punktuose, greitai tampa aišku, kad vargu ar įmanoma pateikti bendrą apibrėžtį. Pavyzdžiui, g punktas, pagal kurį bendroji sistema taikoma, jeigu pareiškėjas, kuris dėl specifinių ir išskirtinių priežasčių neatitinka II ir III skyriuose nustatytų sąlygų, yra atvykėlis, atitinkantis direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus. Pastarojoje nuostatoje nurodyta, kad trečiosios šalies

16 — Prieš skliaustelius, kaip būtų sakoma matematikos srityje.

17 — Apibrėžtis pateikiama adresu http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/reason_1.

18 — Apibrėžtis pateikiama adresu <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/reason>.

19 — Reikėtų pažymėti, kad 10 straipsnio versijose kitomis kalbomis vienaskaita arba daugiskaita vartojama ta pati sąvoka. Pavyzdžiui, daugiskaita: „aus <...> Gründen“ (DE), „pöhjustel“ (ET), „dėl <...> priežasčių“ (LT), „z przyczyn“ (PL); vienaskaita: „por una razón“ (ES), „pour un motif“ (FR), „per una ragione“ (IT).

20 — Šioje byloje tai reikštų, kad H. Angerer turėtų paaiškinti, kodėl jis pagal Austrijos teisę turi „planender Baumeister“ kvalifikaciją. Tuomet kiltų klausimas, ar „specifinės ir išskirtinės priežastys“ turi turėti objektyvią, ar subjektyvią reikšmę.

išduotas formalios kvalifikacijos įrodymas laikomas formalios kvalifikacijos įrodymu, jei jo turėtojas turi trejų metų atitinkamos profesijos patirtį valstybės narės, kuri pripažino tą formalios kvalifikacijos įrodymą pagal 2 straipsnio 2 dalies nuostatas, teritorijoje ir tą patirtį pripažįsta ta valstybė narė. Ar galima tikėtis, kad asmuo, įgijęs oficialią kvalifikaciją trečiojoje šalyje, turi nurodyti specifines ir išskirtines priežastis, dėl kurių ši kvalifikacija įgyta toje trečiojoje šalyje? Aišku, kad atsakymas yra neigiamas. „Specifinis ir išskirtinis“ dalykas šiuo atveju yra *faktas*, kad oficiali kvalifikacija įgyta trečiojoje šalyje, o ne *priežastis*, dėl kurios ši kvalifikacija ten įgyta.

38. Man labai sunku įsivaizduoti, kad tuo atveju, jeigu žodžiai „specifinės ir išskirtinės priežastys“ neturi papildomos reikšmės g punkte, jie turėtų papildomą reikšmę kituose punktuose²¹.

39. Kitaip tariant, nors galiu suprasti, kad architektų atveju pagal c punktą teoriškai įmanoma įsivaizduoti specifines ir išskirtines priežastis, dėl kurių atvykęs turi Direktyvos 2005/36 V priedo 5.7 punkte nenurodytą oficialią kvalifikaciją²², abejočiau dėl papildomos reikšmės priskyrimo frazei „specifinės ir išskirtinės priežastys“ kiekvieno iš a–g punktų atveju.

Direktyvos 2005/36 10 straipsnio teisėkūros istorija

40. Žvelgiant į direktyvos teisėkūros istoriją, matyti, kad Komisijos pateiktas pradinis 10 straipsnio pasiūlymas²³ buvo trumpas ir aiškus. Jis buvo suformuluotas taip: „Šis skyrius taikomas visoms profesijoms, kurioms netaikomi šios antraštinės dalies II ir III skyriai, *ir visiems atvejams, kai pareiškėjas neatitinka tuose skyriuose nustatytų sąlygų*.“²⁴ Taigi pasiūlyme buvo numatyta, kad jeigu nėra tenkinamos savaiminio pripažinimo sąlygos, iš esmės vis vien taikoma bendroji sistema.

41. Europos Parlamentas neprieštaravo tokiai formuluotei, todėl per pirmąjį svarstymą nepasiūlė 10 straipsnio pakeitimo²⁵.

42. Tačiau Tarybai Komisijos pasiūlymas pasirodė per daug radikalus. Savo bendrojoje pozicijoje ji laikėsi nuomonės, kad šios bendrosios sistemos taikymą reikėtų išplėsti tik toms profesijoms, kurioms netaikomi III antraštinės dalies II ir III skyriai, taip pat „konkrečioms atvejams, išvardytiems bendrosios pozicijos 10 straipsnio a–g punktuose, kai pareiškėjas, nors ir būdamas tokios profesijos [įgijęs tokią profesiją], kuriai taikomi tie skyriai, dėl konkrečių ir išimtinių sąlygų [priežasčių] neatitinka tuose skyriuose nustatytų sąlygų“²⁶. Be to, bendrojoje pozicijoje nurodyta, kad „išvardyti atvejai apima situacijas, kurioms šiuo metu taikoma Sutartis taip, kaip ją išaiškino Europos Teisingumo Teismas, ir situacijas, dėl kurių pagal galiojančias direktyvas turi būti priimti konkretūs sprendimai“²⁷.

21 — Būtent dėl šios priežasties vietoj žodžio „priežastys“ būtų buvę tinkamiau vartoti žodį „situacijos“ arba „atvejai“.

22 — Pavyzdžiui, būtų galima įsivaizduoti objektyvias priežastis, kaip antai tokią priežastį, kad ES teisės aktų leidėjas netyčia neįtraukė kvalifikacijos į V priedo 5.7 punktą, arba subjektyvias priežastis, pavyzdžiui, ypatingas ir išimtinis šeimos aplinkybes, dėl kurių pareiškėjas galėjo įgyti tik priede nenurodytą kvalifikaciją, užuot įgijęs priede nurodytą kvalifikaciją.

23 — Žr. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo pasiūlymą COM(2002) 119 *final*, OL C 181 E, 2002, p. 183, p. 188.

24 — Išskirta mano.

25 — Žr. 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo pasiūlymo (COM(2002) 119 – C5-0113/2002 – 2002/0061(COD)), OL C 97 E, p. 230.

26 — Žr. Bendrąją poziciją (EB) Nr. 10/2005, kurią Taryba priėmė 2004 m. gruodžio 21 d. siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/.../EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, OL C 58 E, 2005, p. 1, p. 122.

27 — Ten pat, p. 123.

43. Komisija savo ruožtu sutiko su šiuo priešiniu pasiūlymu, nurodžiusi, kad bendrojoje pozicijoje Komisijos pasiūlymas patikslintas, kiek tai susiję su bendrosios pripažinimo sistemos subsidaraus taikymo atvejais, t. y. išvardyti atitinkami konkretūs atvejai, kurie tuo metu buvo reglamentuojami *ad hoc* taisyklėse, Sutarties nuostatose arba pagal bendrąją pripažinimo sistemą. Komisija papildomai nurodė, kad „šis patikslinimas nedaro jokių esminių pakeitimų“²⁸.

44. Abejoju dėl pastarojo teiginio teisingumo, nes Tarybos bendrosios pozicijos rezultatas yra tas, kad bendroji sistema netaikoma visais atvejais. Vis dėlto man atrodo aišku, kad pirminis Bendrijos teisės aktų leidėjo tikslas buvo apriboti konkrečius atvejus a–g punktuose numatytais išimtiniais atvejais, t. y. tais, kurie jau numatyti Sutartyje, kaip ją yra išaiškinęs Teisingumo Teismas, ir esamose direktyvose. Buvo siekta nenustatyti kitokių nei nurodytieji a–g punktuose bendrosios sistemos taikymo kriterijų, kurie atsirastų dėl žodžių „specifinės ir išskirtinės priežastys“.

Direktyvos 2005/36 10 straipsnis, aiškinamas atsižvelgiant į SESV 49 straipsnį

45. Tokį Direktyvos 2005/36 10 straipsnio aiškinimą taip pat patvirtina jo aiškinimas atsižvelgiant į SESV 49 straipsnį²⁹.

46. Sprendime *Komisija prieš Ispaniją*³⁰, susijusiam su farmacininkais, Teisingumo Teismas pripažino, kad teisė į diplomų pripažinimą užtikrinama kaip pagrindinės teisės – įsisteigimo laisvės – išraiška³¹. Nematau priežasčių, dėl kurių tas pats neturėtų būti taikoma architektams. Todėl Direktyvą 2005/36 reikia aiškinti atsižvelgiant į Sutarties nuostatą dėl įsisteigimo laisvės.

47. Šiomis aplinkybėmis norėčiau pasiūlyti Teisingumo Teismui remtis Sprendimo *Dreessen*³² logika.

48. Toji byla buvo susijusi su Belgijos piliečiu, įgijusiu inžinieriaus diplomą Belgijoje, dirbusiu pagal darbo sutartį įvairiuose Lježo (Belgija) architektų įmonėse ir siekusių įrašymo į Lježo provincijos architektų asociacijos registrą, kad galėtų savarankiškai dirbti architektu. Jo paraiška buvo atmesta dėl to, kad jo diplomą neatitiko diplomo, išduodamo architektūros fakulteto, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 85/384, todėl direktyva jam nebuvo taikoma. Teisingumo Teismas konstatavo, kad tokiu atveju taikomas Sutarties straipsnis dėl įsisteigimo. Jis pripažino, kad direktyvose dėl pripažinimo nesiekama pasunkinti diplomų, sertifikatų ir kitų oficialių kvalifikacijų įrodymų pripažinimo tais atvejais, kurie nepatenka į jų taikymo sritį³³. Todėl nacionalinės institucijos turėjo išnagrinėti N. Dreessen paraišką.

49. Mano nuomone, Teisingumo Teismo pateiktas SESV 49 straipsnio išaiškinimas atvejams, nepatenkantiems į atitinkamos direktyvos taikymo sritį, juo labiau taikomas aiškinant nuostatą, patenkančią į Direktyvą 2005/36. Remdamasis byla *Dreessen*, šioje byloje darau tokią išvadą: direktyvos 10 straipsnio c punktą reikia aiškinti laikantis Sutarčių, ypač įsisteigimo teisės, o tai reiškia, kad toks aiškinimas neturi kliudyti nacionalinėms institucijoms nagrinėti paraiškos ir tikrinti, ar architekto atveju tenkinami esminiai bendrosios pripažinimo sistemos reikalavimai. Toks vertinimas neturi pasunkėti dėl 10 straipsnio c punkto. Tai nereiškia, kad nacionalinės institucijos privalo pripažinti H. Angerer diplomą, nes ne toks klausimas keliamas. Tai tik reiškia, kad jos turėtų gebėti patikrinti, ar jo kvalifikacija ir patirtis atitinka Direktyvos 2005/36 11 ir paskesnių straipsnių reikalavimus.

28 — Žr. 2005 m. sausio 6 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą dėl Tarybos bendrosios pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo priėmimo, COM(2004) 853 *final*, p. 7.

29 — SESV 49 straipsnis, kuris yra įsisteigimo teisės *Grundnorm*, kaip tiksliai teigiama P.-C. Müller-Graff, (leid.) R. Streinz „EUV / AEUV“, Beck, 2-asis leidimas, Miunchenas 2012, Artikel 49 AEUV, 1 punktas.

30 — Sprendimas *Komisija / Ispanija* (C-39/07, EU:C:2008:265)

31 — Žr. Sprendimą *Komisija / Ispanija* (EU:C:2008:265, 37 punktą).

32 — Sprendimas *Dreessen* (C-31/00, EU:C:2002:35).

33 — Žr. Sprendimą *Dreessen* (EU:C:2002:35, 26 punktą).

Atsakymas į pirmąjį klausimą

50. Galiausiai laikausi nuomonės, kad Direktyvos 2005/36 10 straipsnio frazė „specifinės ir išskirtinės priežastys“ tėra šio straipsnio a–g punktų įvadinė frazė. Ji neturi kitokios norminės reikšmės, kuri apimtų daugiau nei a–g punktuose nurodyti atvejai. Todėl siūlau į pirmąjį klausimą atsakyti taip, kad Direktyvos 2005/36 10 straipsnio žodžiai „specifinės ir išskirtinės priežastys“ susiję tik su šio straipsnio a–g punktais. Pareiškėjas neprivalo įrodyti kitokių „specifinių ir išskirtinių priežasčių“ nei tos, kurios nurodytos 10 straipsnio a–g punktuose.

Antrasis klausimas. Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkto sąvokos „architektai“ aiškinimas

51. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia patikslinti Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkto sąvoką „architektai“. Jis norėtų sužinoti, ar atitinkamas asmuo turėjo būti vykdes meninio projektavimo, miestų planavimo, statybos ekonomikos ir prireikus paminklosaugos veiklą ir apskritai apie kriterijus nustatant, kas yra architektas.

52. Registracijos komiteto nuomone, architekto sąvoka leidžia manyti, kad asmuo, siekiantis būti pripažintas architektu pagal bendrąją sistemą, tenkina tam tikrus būtiniausius reikalavimus. Kaip kriterijais galima vadovautis Direktyvos 2005/36 46 straipsnio reikalavimais.

53. Mano nuomone, 10 straipsnio c punkto sąvoka „architektai“ rodo tik profesiją, kuria užsiimti siekia pareiškėjas. Direktyvoje 2005/36 nepateikta teisinė architekto sąvokos apibrėžtis nei pagal savaiminę, nei pagal bendrąją sistemą.

54. Iš tiesų Direktyvos 2005/36 46 straipsnyje „Architekto rengimas“, kaip ir Direktyvos 85/384 3 straipsnyje³⁴, išsamiai nustatyta, kokio pobūdžio žinias, įgūdžius ir kompetenciją reikia įgyti per architektūros studijas, atitinkančias savaiminės sistemos reikalavimus. Tačiau tai nereiškia, kad direktyvoje siekiama apibrėžti, kas yra architektas.

55. Iš tikrųjų dėl Direktyvos 85/384 Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje nurodyta jos taikymo sritis³⁵, nesiekama pateikti teisinio architektūros srities veiklos apibrėžimo ir kad šios srities veiklą reikia apibrėžti priimančiosios valstybės narės įstatymuose³⁶. Šios Teisingumo Teismo išvados susijusios su tuo, kas dabar vadinama savaimine sistema³⁷.

56. Laikausi nuomonės, kad jeigu direktyvoje netgi nesiekama apibrėžti, ką pagal savaiminę sistemą reiškia sąvoka „architektas“, to juo labiau negalima daryti bendrosios sistemos atveju.

57. Be to, siūlyčiau Teisingumo Teismui nesusieti Direktyvos 2005/36 46 straipsnio 1 dalies reikalavimų su Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkto sąvoka „architektai“. Iš tikrųjų taip bendrosios sistemos taikytinumas taptų priklausomas nuo savaiminei sistemai taikomų kriterijų įvykdymo. Savaiminės sistemos sąvokos būtų nepastebimai pradėtos taikyti bendrajai sistemai. Galiausiai būtų pakenkta bendrajai sistemai.

34 — Direktyvos 2005/36 46 straipsnio 1 dalies tekstas beveik sutampa su Direktyvos 85/384 3 straipsnio tekstu.

35 — Direktyvos 85/384 1 straipsnio 2 dalis suformuluota taip: „Šioje direktyvoje architekto veikla – tai veikla, paprastai vykdoma turint architekto profesinį vardą.“

36 — Žr. Sprendimą *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ir kt.* (C-111/12, EU:C:2013:100, 42 punktas). Taip pat žr. Nutartį *Mosconi and Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* (C-3/02, EU:C:2004:224, 45 punktas). Generalinis advokatas P. Léger savo išvadoje byloje *Dreessen* (C-31/00, EU:C:2001:285, 4 punktas) nurodė: „Direktyvos tikslas nėra suderinti nacionalinius architektūros srities įstatymus. Be to, joje nenustatyti profesijos apibrėžimo kriterijai.“

37 — Kaip jau minėta, Direktyvoje 85/384 buvo numatyta tik savaiminė sistema.

58. Todėl reikėtų būti atsargiems, mėginant sąvoką „architektai“ pagal Direktyvos 2005/36 10 straipsnį aiškinti pernelyg siaurai. Tai, ar asmeniui leidžiama dirbti architektu pagal bendrąją sistemą, sprendžia valstybės narės institucijos, pritaikiusios 11 ir paskesnių straipsnių reikalavimus ir atlikusios savo vertinimą pagal šiuos straipsnius. Jeigu sąvokai „architektai“ būtų priskirta pernelyg daug reikalavimų, nacionalinių institucijų atliktinam vertinimui tam tikru požiūriu gali būti užbėgta už akių.

59. Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkte vartojama sąvoka „architektai“ nereiškia, kad nacionalinės institucijos turi ieškoti papildomų kriterijų, kuriuos turi tenkinti asmuo, prašantis pripažinimo pagal bendrąją sistemą. Šios direktyvos 10 straipsnio c punkte nacionalinėms institucijoms nedraudžiama pripažinti, kad atitinkamas asmuo atitinka pripažinimo kriterijus pagal bendrąją sistemą. Nematau jokios priežasties, dėl kurios joms reikėtų neleisti taikyti bendrosios pripažinimo sistemos.

60. Todėl į antrąją klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkto sąvoka „architektai“ reiškia profesiją, kuria pareiškėjas prašo leisti užsiimti. Jos negalima aiškinti taip, kad būtų apribota rengimo įrodymų pripažinimo sistemos taikymo sritis pagal Direktyvos 2005/36 III antraštinės dalies I skyrių.

Išvada

61. Atsižvelgdamas į visus pateiktus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui į *Bundesverwaltungsgericht* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 10 straipsnio žodžiai „specifinės ir išskirtinės priežastys“ susiję tik su šio straipsnio a–g punktais. Pareiškėjas neprivalo įrodyti kitokių „specifinių ir išskirtinių priežasčių“ nei tos, kurios nurodytos 10 straipsnio a–g punktuose.
2. Direktyvos 2005/36 10 straipsnio c punkto sąvoka „architektai“ reiškia profesiją, kuria pareiškėjas prašo leisti užsiimti. Jos negalima aiškinti taip, kad būtų apribota rengimo įrodymų pripažinimo sistemos taikymo sritis pagal Direktyvos 2005/36 III antraštinės dalies I skyrių.